

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे
ग्रंथपालन आणि माहितीशास्त्र विशारद (B.Lib I. Sc.)
परीक्षा : डिसेंबर - २०२४
सत्र - १
विषय : ग्रंथालय आणि माहितीशास्त्रामधील संशोधन (BL24-125)

दिनांक : ०५/१२/२०२४

गुण : १००

वेळ : स. १०.०० ते दु. १.००

सूचना: १) उजवीकडील अंक त्या प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.

- प्र.१ योग्य पर्याय निवडा (१०)**
१. गृहीतक म्हणजे-
अ) समस्येचे अंतिम निराकरण
ब) समस्येचे तात्पुरते निराकरण
क) समस्येचे ब्लु प्रिंट
ड) माहिती संकलनाचे साधन
 २. मुलाखत म्हणजे-
अ) संशोधन साधन
ब) संशोधनाचे प्रकार
क) माहिती संकलनाचे तंत्र
ड) सांख्यिकीय पद्धत
 ३. प्रश्नावली म्हणजे -
अ) संशोधन पद्धती
ब) मापन तंत्र
क) माहिती संकलनाचे साधन
ड) वरिल सर्व
 ४. प्रश्नावली कोणत्या प्रकारच्या संशोधनात मोठ्या प्रमाणात वापरली जाते.
अ) प्रायोगिक संशोधन
ब) सर्वेक्षण संशोधन
क) ऐतिहासिक संशोधन
ड) व्यक्ति अध्ययन संशोधन
 ५. वर्णनात्मक संशोधन हे आहे
अ) मागील अभिमुख संशोधन
ब) सध्याचे अभिमुख संशोधन
क) भविष्याभिमुख संशोधन
ड) वरिल पैकी काही नाही.
 ६. लाईन चार्ट म्हणजे-
अ) आकृती
ब) आलेख
क) अ आणि ब
ड) अ किंवा ब दोन्ही पैकी नाही.
 ७. गटसमुहमधून एक भाग निवडणे याला काय म्हणतात.
अ) प्रश्नावली
ब) नमुना निवड
क) मुलाखत
ड) डेल्फि
 ८. यातील कोण भिन्न आहे?
अ) सर्वेक्षण पद्धती
ब) ऐतिहासिक पद्धती
क) प्रायोगिक पद्धती
ड) प्रश्नावली
 ९. ----- प्रकारचे प्रश्न प्रश्नावलीमध्ये टाळावेत.
अ) भावनिक
ब) वैयक्तिक
क) गुप्त
ड) वरिल सर्व
 १०. ग्रंथालय शास्त्रामध्ये प्रायोगिक संशोधन पद्धती ----- साली सुरु झाली.
अ) १९८०
ब) १९६०
क) १९५०
ड) १९७०

- प्र.२ थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही २) (३०)**

 १. निरीक्षण तंत्र या विषयावर सविस्तर माहिती लिहा.
 २. ऐतिहासिक संशोधन पद्धतीवर सविस्तर माहिती लिहा.
 ३. संशोधन आराखडा या बदल सविस्तर माहिती लिहा.

प्र.३ सविस्तर उत्तरे लिहा (कोणतेही २) (४०)

 १. आशय विश्लेषण आणि उल्लेख विश्लेषण या बदल सविस्तर माहिती लिहा.
 २. प्रश्नावली बदल सविस्तर माहिती लिहा.
 ३. प्रायोगिक संशोधन पद्धतीवर सविस्तर माहिती लिहा.

प्र.४ टिपा लिहा (कोणत्याही २) (२०)

 १. वाचनसाहित्याचा आढावा
 २. स्टार्डल मॅन्युअल
 ३. व्यष्टी अध्ययन पद्धती

English Translation

Research in Library & Information Science (BL24-125)

- Q. 1 Choose the correct option (10)**

 1. Hypothesis is -----
a) final solution of a problem
b) Tentative solution of a problem
c) Blueprint of research problem
d) Tool of data collection
 2. Interview is a:
a) Research tool
b) Types of Research
c) Techniques of data collection
d) Statistical Methods
 3. Questionnaire is a
a) Research Methods
b) Measurement technique
c) Tool for data collection
d) All of the above
 4. Questionnaire is widely used tool in which type of research?
a) Experimental research
b) Survey research
c) Historical research
d) Case study research
 5. Descriptive research is a :
a) Past Orientated research
b) Present orientated research
c) Future Oriented research
d) None of the above
 6. Line chart is :
a) Diagram
b) Graph
c) Both A & B
d) Neither A nor B
 7. Selection of a part from population is called as -----
a) Questionnaire
b) Sampling
c) Interview
d) Delfi
 8. Which one is odd?
a) Survey method
b) Historical method
c) Experimental Method
d) Questionnaire
 9. _____ questions should be avoided in a questionnaire
a) Emotional
b) Personal
c) Secret
d) All of the above
 10. Experimental research began in library science in _____.
a) 1980
b) 1960
c) 1950
d) 1970

Q. 2 Answer the following in short (Any 2) (30)

1. Explain in detail observation technique of Research
2. Explain historical method of research in detail.
3. Explain in detail research design.

Q. 3 Answer the following in detail (Any 2) (40)

1. Explain in detail citation analysis and content analysis.
2. Write a detail information on questionnaire
3. Explain experimental research method.

Q. 4 Write Short notes (Any 2) (20)

1. Literature search
 2. Style manual
 3. Case study method
-